

MESLEK KURULUŞLARINDAN EMSAL KAZANÇLARIN SORULMASI

Hesaplama ilgili meslek kuruluşlarının verileri dikkate alınmalıdır.

Davacının maddi zarar hesabı yapılırken gördüğü işe uygun **gerçek ücret ve kazançları bildirebilecek ilgili meslek kuruluşlarının verileri** esas alınmalıdır.

(21.HD. 27.04.1999, 2981-2837)

Meslek kuruluşundan veya ticaret odasından ücret sorulmalıdır.

Tazminat hesabında sigortalının günlük ücreti **meslek kuruluşlarından veya ticaret sanayi odasından** sorulup bildirilen ücretin dikkate alınması gerekir.

(21.HD.07.11.2000, 6198-7638)

İşin niteliğine göre ücretin meslek kuruluşundan sorulması gerekir.

Zararlandırıcı sigorta olayına maruz kalan işçinin yaşı, kıdemi, yaptığı işin niteliği gözönünde tutularak **ücretin meslek kuruluşundan sorulup saptanması** yerine Belediyeden sorulması yerinde değildir. (21.HD.21.05.1996, 1481-2893)

Davacının alması gereken ücret meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Hüküm tarihine en yakın tarihe kadar olan sürede davacının alması gereken ücret **meslek kuruluşundan** sorulmak suretiyle tesbit edilmesi ve buna göre tazminatın hesaplanması zorunludur. (21.HD.31.05.2001, 3989-4326)

Ticaret Odasından bildirilen ücrete göre tazminat hesaplanmalıdır.

Davacının maddi tazminat hesabı yapılırken, rapor tarihinde bilinen en son ücretlerin esas alınması gerekir. Dosya içerisinde davacının maddi tazminat hesabına esas ücreti **Ticaret Odası Başkanlığından** bildirilmesine karşın, bu ücretin gözönünde tutulmaması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

(21.HD.21.01.1997, 162-86) (Yargı D.1997/4-94)

Ücret konusunda meslek kuruluşundan bilgi alınmalıdır.

Davacının işyeri ve kurum kayıtlarında gözüken aylık kazancını belirlemek gerektiğinde, bu konuyu bilmesi gereken işyeri çalışanları beyanlarına başvurmak, **meslek kuruluşundan** bilgi almak ve sonucuna göre karar vermek gerekir.

(21.HD.04.05.2000, 3511-3605)

Davacının gerçek ücreti ticaret odası veya meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Davacının yaptığı iş ile yaşı ve tecrübesi dikkate alınarak **gerçek ücretinin** ne olabileceği (**meslek kuruluşu ve ticaret odası** gibi) ilgili kuruluşlardan sorulmalı ve ücret konusunda toplanan tüm deliller değerlendirilmek suretiyle **gerçek ücreti** belirlenmeli ve tazminat hesabı buna göre yapılmalıdır.

(9. HD.21.01.1993, 1992/5968-1993/787)

Davacının alabileceği ücret meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Arada yazılı bir sözleşme bulunmadığına ve tanıklar da çelişkili bilgiler verdiklerine göre, işçinin alabileceği ücretin **ilgili meslek kuruluşundan** sorularak açıklığa kavuşturulması gerekir.

(9.HD.25.05.2001, 6224-8839) (İBD.2002/3-824)

Gerçeğe uygun ücret ilgili meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Uzun yıllar aynı işyerinde çalışan ve iki yabancı dil bilen davacının ücretinin **gerçeğe uygun** belirlenebilmesi için **ilgili meslek kuruluşundan** bilgi istenmelidir.

(9.HD.02.10.2001, 11421-15334) (İBD.2002/3-825)

Gerçek ücret meslek örgütü aracılığı ile araştırılmalıdır.

Davacının **ücretiyle ilgili gerçek durumun** ortaya çıkarılabilmesi için ilgili meslek örgütünden davacının kıdemi, eğitimi, çalışma tarihleri ve görevinin muhasebe müdürlüğü olduğu bildirilerek ücret araştırması yapılmalıdır.

(9.HD.24.02.2004, 2003/11432-2004/3116) (Legal, 2004/3-1042)

Uzmanlık konusuna göre ücretin meslek kuruluşundan sorulması gerekir.

Uzman işçi olarak yurt dışına gönderildiği anlaşılan davacının asgari ücretle çalışması hayatın olağan akışına uygun değildir. Davacının uzmanlık konusu ve çalışma şekli açıklanarak, alabileceği ücretin ilgili **meslek kuruluşundan** sorularak saptanması gerekir.

(9. HD.01.11.2001, 12919-16880) (İBD.2002/3-826)

Kalıpcı ustasının ücreti meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Sigortalının tazminatının hesaplanmasında **gerçek ücretin** esas alınması koşuldur. Gerçek ücretin ise, işçinin kıdemi, yaptığı işin özelliği ve niteliğine göre işçiye **ödenmesi gereken ücret** olduğu, işyeri ve sigorta kayıtlarına geçmiş ücret olmadığı Yargıtay'ın yerleşmiş görüşlerindedir. Somut olayda, davacı işçinin kalıpcı ustası olduğu, kalıpcı ustasının da asgari ücretle çalışmasının hayatın olağan akışına ve yaşam deneyimlerine uygun düşmeyeceği; giderek, sigorta müfettişinin asgari ücret üzerinden yapmış olduğu saptamanın gerçeği yansıtmadığı açık-seçiktir. Yapılacak iş, davacı işçinin kalıpcı ustası olduğu ve kalıpcı ustasının asgari ücretle çalışmayacağı kabul edilerek, **meslek kuruluşu** tarafından bildirilen ücret esas alınarak tazminatı yeniden hesaplamaktır.

(21.HD.27.06.2000, 3995-5128) (YKD.2001/3-413)

İşçinin kıdemine, iş ve işyerine göre gerçek ücreti meslek kuruluşundan saptanmalıdır.

Ücretin uyuşmazlık konusu olması durumunda, **işçinin gerçek ücretinin** saptanabilmesi için fesih ve diğer işçilik haklarının gerçekleştiği tarihteki ücretin ne miktarda olabileceği, davacının kıdemi, yaptığı iş ve işyerinin özellikleri gözetilerek ilgili meslek kuruluşundan sorulmalıdır. Uzun yıllar kalfa olarak çalışan işçinin asgari ücretle çalıştığı kabulü olanaksızdır.

(9.HD.14.04.1997, 1666-7407) (Yasa H.D.1998/4-685, no:234)

İşçinin iş ve ünvanına göre meslek kuruluşundan ne kadar ücret alabileceği sorulmalıdır.

Bordrolarda asgari ücretli olarak çalışmış görünmesine rağmen, tanıklar aksini açıklamışlarsa, öncelikle nitelikli veya nitelsiz işçi grubundan hangisine girdiği, yaptığı iş ile ünvanı itibarıyla asgari ücretle çalışıp çalışmayacağı değerlendirilmeli, gerekirse meslek kuruluşundan kıdemi, iş ve ünvanına göre ne kadar ücret alabileceği sorularak sonucuna göre karar verilmelidir.

(9.HD.14.05.1997, 4925-8984) (YKD.1998/7-999)

Mobilya ustasının alabileceği ücret meslek odasından sorulmalıdır.

Mahkemece, bordro ve Bölge Çalışma Müdürlüğü raporuna itibar edilerek asgari ücret üzerinden tespit edilen tazminat ve işçi alacakları hüküm altına alınmıştır. Dosyadaki belge ve bilgilere göre, davacı işçinin davalıya ait işyerinde beş yıl kadar mobilya ustası olarak çalıştığı anlaşılmakta olup, dairesinin kararlılık kazanmış uygulamasına göre bu tür nitelikli işçilerin asgari ücretle çalıştığı kabulü hayatın olağan akışına aykırıdır. Mobilya ustalığı nitelik ve tecrübeyi gerektirdiği gibi davacı beş yıldan beri de davalı işyerinde çalıştığından, sağlıklı bir çözüme ulaşılması için çalışma süresi ve görev ünvanından söz edilerek davacı gibi bir işçinin ücretinin ne olabileceği ilgili meslek odasından sorulmalı ve sonucuna göre belirlenecek tazminat ve işçilik hakları hüküm altına alınmalıdır.

(9.HD. 07.02.2002, 2001/16915 – 2002/2457)

Ağır vasıta şoförünün ücreti ilgili meslek odasından saptanmalıdır.

İlgili meslek odasından davacının yaptığı iş ve hizmet süresi de belirtilmek suretiyle alabileceği ücret belirlenmelidir. Davacının ağır vasıta şoförü olarak davalı şirkette çalıştığı ve asgari ücretin üzerinde ücret aldığı iddia edildiğine göre, ilgili meslek odasından davacının yaptığı iş ve hizmet süresi de belirtilmek suretiyle alabileceği ücret saptanarak sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken asgari ücret üzerinden hesap yapılarak tazminat ve alacaklara karar verilmesi hatalıdır.

(9.HD.16.06.2003, 457-11309)

Gerçek ücret, işçinin kıdemi ve yaptığı işin özelliğine göre ödenmesi gereken ücrettir.

Zararlandırıcı sigorta olayına maruz kalan sigortalının tazminatının hesaplanmasında, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Gerçek ücretin ise, işçinin kıdemi, yaptığı işin özelliği ve niteliğine göre işçiye ödenmesi gereken ücret olduğu, işyeri veya sigorta kayıtlarına geçmiş ücret olmadığı Yargıtay'ın yerleşmiş görüşlerindedir. Somut olayda, davacı işçinin inşaat ustası olduğu, inşaat ustasının da asgari ücretle çalışmasının hayatın olağan akışına ve yaşam deneyimlerine uygun düşmeyeceği , giderek, sigorta müfettişinin asgari ücret üzerinden yapmış olduğu saptamanın gerçeği yansıtmadığı açık seçiktir. Yapılacak iş, inşaat ustası için meslek kuruluşundan bildirilen ücret esas alınarak tazminatı hesaplamak ve Kurum tarafından hüküm tarihine en yakın tarihe göre hesaplanan peşin sermaye değerini zarardan indirmek ve sonucuna göre bir karar vermektir.

(21.HD. 06.10.2003, 7157-7456)

Boyacı ustası asgari ücretle çalışmayacağından, gerçek ücreti ilgili meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Vasıflı işçinin asgari ücretle çalışmasının hayatın olağan akışına ve yaşam deneyimlerine uygun düşmeyeceği açık seçiktir. Sigortalının tazminatının hesaplanmasında gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Gerçek ücretin ise, işçinin kıdemi, yaptığı işin özelliği ve niteliğine göre **işçiye ödenmesi gereken ücret** olduğu, işyeri veya sigorta kayıtlarına geçmiş ücret olmadığı Yargıtay'ın yerleşmiş görüşlerindedir. Somut olayda, davacı işçinin vasıflı boyacı ustası olduğu ve boyacı ustasının da asgari ücretle çalışmayacağı kabul edilerek, meslek kuruluşlarından sorularak bildirilen ücretin esas alınması ve tazminatın buna göre hesaplanması gerekir.

(21.HD.20.03.2001, 1005-2091)

Yurtdışında çalışan bir şantiye şefinin ne kadar ücret alabileceği Ticaret Odasından sorularak değerlendirme yapılmalıdır.

Davacı işçinin Arnavutluk'taki işyerinde şantiye şefi olarak çalıştığı dosya içindeki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Ne var ki, davacının aylık ücretinin miktarı tartışmalı olup, bu konuda dosyada bulunan delillerden yola çıkılarak sağlıklı bir çözüme ulaşma imkanı bulunmamaktadır. Ücretin miktarını gösteren işverence düzenlenmiş bir belge bulunmadığı gibi, bu konuda yazılı bir sözleşme de mevcut değildir. Her ne kadar, davalı işverenin muhasebecisi olarak çalıştığı ileri sürülen bir işçinin imzasını taşıyan belgede aylık ücretinin 3500 Amerikan Doları olduğu yazılı ise de, belirtilen kişi bu belgenin tamamen davacının isteği üzerine düzenlendiğini bir dilekçe ile bildirmiş, öte yandan duruşmadaki beyanında ise belgenin, şirketin Türkiye'deki yetkililerine gönderilmek üzere hazırlandığını açıklamıştır. Aynı zamanda bu şahsın davalı işveren ile davasının bulunduğu da dikkate alındığında, aylık ücretin 3500 Amerikan Doları olduğunun kabulü hatalıdır. Mahkemece, yurtdışında çalışan bir şantiye şefinin belirtilen tarihlerde ne kadar ücret alabileceği **Ticaret Odasından** sorularak, alınacak olan yazı, dosya içindeki bilgi ve belgelerle birlikte yeniden bir değerlendirmeye tabu tutulmak suretiyle sonuca gidilmelidir.

(9.HD.11.06.2002, 2934-9698)

Kalifiye ve kıdemli işçinin alabileceği ücret meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Tanık ifadesi ve bordronun çelişkili olması nedeniyle kalifiye ve kıdemli işçinin alabileceği ücret meslek kuruluşundan sorulmalıdır. Davacı tanığı davacının ücretinin haftada net 35.000.000 TL. olduğunu söylemiş, davalı tanığı da kendi ücreti ile bordro arasında fark bulunduğunu anlatır şekilde beyanda bulunmuştur. Bu hususlar gözardı edilerek bordroya itibar edilmesi hatalıdır. Davacının yaptığı iş dikkate alınarak hizmet süresi ve kıdemi de gözetilmek suretiyle **ilgili meslek kuruluşundan alabileceği ücret sorularak** sonucuna göre karar verilmelidir.

(9.HD.01.05.2002, E.2001/20831-K.2002/6967)

İmzalı bordrolar gerçeği yansıtmıyorsa, meslek kuruluşundan gerçek ücret araştırılmalıdır.

Davacı tarafından imzalanan ve imzası inkar edilmeyen bordrolarda davacının ücreti asgari ücret olarak gösterilmiş, mahkemece buna değer verilerek hüküm kurulmuştur. İşyerinde inşaat ustası olarak çalışan davacının çalışma süresi, yaptığı iş tanık beyanları ile birlikte değerlendirildiğinde bordroların gerçeği yansıtmadığı kuşkusuz doğmaktadır. Bu nedenle davacının çalışma süresi, yaptığı iş, çalışma tarihleri açıklanarak ilgili meslek kuruluşundan alabileceği ücret sorulmalı, alınan cevap tüm delillerle birlikte değerlendirilerek ücret belirlenmeli, gerekirse bilirkişiden yeniden rapor alınmalı ve sonucuna göre hüküm kurulmalıdır.

(9.HD.27.10.2004, 8503-24277)

Aşçının ücreti meslek kuruluşundan sorularak belirlenmelidir.

Asgari ücret üzerinden düzenlenen bordrolarda işçinin imzası bulunmadığına göre, bir aşçının alabileceği ücret meslek kuruluşundan sorulmalıdır. Lokanta işyerinde çalışmış olan davacı işçinin ücreti taraflar arasında uyuşmazlık konusudur. Davacı haftalık 3.5 milyon TL aldığını ileri sürmüş, gösterdiği tanıklar da bunu doğrulamışlarsa da **tanıklar işyerinde çalışmamaktadırlar. Belirtmek gerekir ki bir aşçının İstanbul'daki işyerinde asgari ücretle çalışması da kabul edilemez. Dosyaya ibraz edilen davacının asgari ücretle çalıştığını gösteren bordroda davacının imzası bulunmamaktadır.** Bu durumda gerçek ücretin belirlenebilmesi için davalıya ait işyerinde bir aşçının ücretinin ne olabileceğinin **davalı işverenin bağlı olduğu meslek kuruluşundan sorularak** neticesine göre bir karar verilmelidir. (9.HD.17.03.1997, 1996/21937 – 1997/5133)

Yurt dışında görevlendirilen uzman işçinin ücreti meslek kuruluşundan saptanmalıdır.

Davacı işçi aylık ücretinin 1000 ABD. Doları olduğunu iddia etmiş, davalı ise asgari ücretten ödeme yapıldığını savunmuştur. Uzman işçi olarak yurt dışına gönderildiği anlaşılan davacının asgari ücretle çalışması hayatın olağan akışına uygun değildir. Davacının uzmanlık konusu ve çalışma şekli açıklanarak, alabileceği ücretin meslek kuruluşlarından sorularak saptanması gerekir.

(9.HD. 01.11.2001, 12919-16880) (İBD.2002/3-826)

İşçinin ücretinin yazılı olarak belirlenmediği hallerde, işverenin bağlı olduğu meslek odasından alabileceği ücret araştırılmalıdır.

Taraflar arasında yazılı bir sözleşme bulunmadığına göre, davacı tanığının soyut anlatımına dayanılarak yabancı para üzerinden isteklerin kabulü hatalıdır. Davacı işçinin, aylık ne kadar ücretle çalıştığının anlaşılabilmesi için, davalı işverenin bağlı olduğu meslek kuruluşundan sorulması gerekmektedir. Bu konu araştırılırken davacının yaptığı iş, kıdemi ve diğer ilgili unsurlar da belirtilmeli, cevap geldikten sonra tüm dosya içeriği ile birlikte değerlendirmeye tabi tutularak hüküm kurulmalıdır.

(9.HD.05.06.2002, 2137-9532)

Meslek lisesi mezunu davacının kalfalık ve ustalık dönemlerindeki olası kazançları ilgili meslek kuruluşundan sorulup, olası kazançlarına göre tazminat hesaplatılmalıdır.

Davacının kazadan önce sınavını kazandığı meslek okuluna kayıt yaptırıp, olağan koşullarda mezun olarak su tesisatı ve kalorifer ustası olacağı varsayılarak anılan meslek sahibinin geliri baz alınıp davacının maddi zararının hesaplatılması ilke olarak doğru ise de, Meslek Lisesi mezunu bir kişinin hemen usta sıfatı kazanamayacağı, belli deneyim sürecinden sonra bu aşamaya gelebileceği hakkındaki hayat gerçeği gözetilerek, gerektiğinde **ilgili meslek kuruluşundan** sorulup kalfalık döneminin olağan süresi saptandıktan sonra, davacının maddi zararının kalfalık ve ustalık dönemlerindeki olası gelirlerine göre tazminatın hesaplatılması gerekir.

(11.HD.15.11.2001, 6484-9025)

Kalıpcı ustasının ücreti konusunda ilgili meslek kuruluşundan bilgi alınmalıdır.

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre davacı işçinin davalıya ait işyerinde üç yıl kadar kalıp ustası olarak çalıştığı anlaşılmaktadır. Mahkemece hüküm altına alınan tazminat ve alacaklar asgari ücret üzerinden hesaplanmıştır ki, bu hesaplama gerçeklere uygun düşmemektedir. Son beş aylık döneme ilişkin bordrolar davacının imzasını taşımamaktadır. Her ne kadar önceki bordrolarda imza varsa da Dairemizin kararlılık kazanmış uygulamasına göre nitelikli olmayan işçiler açısından imzalı bordroların davacıyı bağlayacağı kabul edilmekte ise de, nitelikli işçiler için bu bağlayıcılıktan sözedilemez. İnşaat ustalığı nitelik ve tecrübeyi gerektirdiği gibi, üç yıldan beri de davacı davalı işyerinde çalışmıştır. Böyle olunca bu sorunun isabetli bir çözüme kavuşturulabilmesi için çalışma süresi ve görev ünvanından söz edilerek davacı gibi bir işçinin ücretinin ne olabileceği **ilgili meslek odasından sorularak** hasıl olacak sonuca göre karar verilmelidir.

(9.HD. 01.02.1999, 1998/18841-1999/1158) (İBD.1999/2-463)

Torna ustasının gerçek ücreti meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Davacı, işyerinde torna ustası olarak çalıştığını ve ayda net on milyon lira ücret aldığını ileri sürmüştü; Mahkeme, işverence Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen bordrolarda gösterilen asgari ücreti hesaplamalara esas almıştır. Davacı tanıkları son ücretin on milyon lira olduğunu bildirmelerine karşılık, işyerinde çalışmaya devam eden davalı tanıkları ücretin dört milyon lira olduğunu söylemişlerdir. İşverence davacının imzalarını taşıyan ücret bordroları dosyaya sunulmamıştır. Davacının torna ustası gibi vasıflı bir eleman olduğu tartışmasızdır. Böyle bir elemanın asgari ücretle çalıştığının kabulü gerçekle bağdaşmaz. Davacının yaptığı iş, işyerinin özelliği ve hizmet süresi gözönüne alınarak ilgili meslek kuruluşlarından davacının gerçek ücreti belirlenip bu ücretin hesaplara yansıtılması gerekirken, işverence Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen tek yanlı prim bordrolarındaki ücrete değer verilmesi hatalı olduğundan kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir.

(9.HD.15.09.1998, 10223-13047) (İBD.1998/4-)

Kazanç kaybının hesabında,Otomobilciler ve Şoförler Odasından bilgi alınmalıdır.

İstek konusu kazanç kaybı hakkında Adapazarı Otomobilciler ve Şoförler Odasından alınan cevabi yazıda bildirilen günlük ortalama kazanç miktarlarına göre tazminatın belirlenmemiş olması isabetsiz olup, bu konuda bilirkişiden ek rapor alınmasıyla irdelenip sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken, eksik incelemeyle karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

(19.HD.16.12.1994, 6983-12714)

Davacının demir doğrama işinden elde edeceği gelir meslek kuruluşundan sorulmalıdır.

Davacı trafik olayı sonucu yaralandığını ileri sürerek tazminat istemiştir. Mahkeme kararına dayanak yapılan bilirkişi raporu gerekli ayrıntıyı içermediği gibi, Yargıtay denetimine de imkan verecek açıklıkta bulunmamaktadır. Diğer yandan, davacının gerçek gelirin belirlenmesi için yapılan araştırma da yeterli değildir. Davacının yapmakta olduğu demir doğrama işinden elde edeceği gelirin belirlenmesi bakımından **ilgili meslek kuruluşlarından**, yoksa bu işi yapan kişilerden araştırma yapılarak, davacının zararının uzman bilirkişi aracılığıyla ayrıntılı olarak saptanması, alınacak rapor ve varılacak uygun sonuç çerçevesinde bir hüküm kurulması gerekir.

(19.HD.07.02.1996, 6926-1025)

Tanık anlatımları çelişkili ise, meslek kuruluşundan bilgi alınmalıdır.

Davacının ücreti taraflar arasında ihtilâflıdır. Davacı ve davalı tanıkları bu konuda çelişkili beyanlarda bulunmuşlardır. Bu nedenle davacının tanıklarına itibar edilerek sonuca gidilmesi hatalıdır. Davacının yaptığı iş, çalışma süresi, çalıştığı yıllar nazara alınarak alabileceği ücret ilgili meslek kuruluşundan sorulmalı; alınacak cevap, diğer delillerle birlikte değerlendirilerek davacının ücreti belirlenmelidir.

(9.HD.01.12.2003, 8554-19389) (İBD.2004/2-772)